

MẤY KINH NGHIỆM VỀ CÔNG TÁC XÂY DỰNG CHI BỘ ĐẠI ĐỘI TRONG QUÂN ĐỘI

Mai Quang Ca

Chi bộ đại đội là tổ chức cơ sở của Đảng trong quân đội, có nhiệm vụ lãnh đạo đại đội thực hiện mọi nhiệm vụ, đường lối, chính sách của Đảng, thể hiện cụ thể trong các nhiệm vụ chiến đấu, huấn luyện, công tác. Chi bộ có vững mạnh thì đại đội mới vững mạnh và mới hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ của cấp trên giao cho.

Vì vậy, từ trước đến nay, dưới sự lãnh đạo của Đảng mà trực tiếp là Trung ương Đảng, đảng bộ quân đội đã coi việc xây dựng, củng cố chi bộ đại đội là một trong những nhiệm vụ trọng tâm của công tác xây dựng Đảng. Từng thời kỳ, Quân uỷ trung ương đã có nghị quyết về công tác xây dựng Đảng, trong đó nêu rõ công tác xây dựng chi bộ, nhất là chi bộ đại đội. Những cuộc vận động xây dựng chi bộ đã được đề ra liên tiếp và được chấp hành tốt.

Trong cuộc vận động xây dựng chi bộ "bốn tốt" vừa qua, nói chung các chi bộ trong quân đội, nhất là chi bộ đại đội, đã tiến bộ rõ rệt về mọi mặt, và đã lãnh đạo đơn vị hoàn thành vẻ vang mọi nhiệm vụ của cấp trên giao cho. Nhiều chi bộ lãnh đạo đơn vị trở thành đơn vị "tiên tiến", "quyết thắng".

Kinh nghiệm chỉ đạo xây dựng chi bộ đại đội rất phong phú về nhiều mặt, trong khuôn khổ bài này, chỉ xin giới thiệu mấy kinh nghiệm lớn.

1 - Xây dựng chi bộ đại đội phải gắn chặt với nhiệm vụ chính trị, quân sự của Đảng và nhiệm vụ cụ thể của đại đội.

Xây dựng chi bộ là để làm cho chi bộ hoàn thành nhiệm vụ lãnh đạo quần chúng trong đơn vị thực hiện mọi nhiệm vụ cách mạng của Đảng. ở đại đội, mọi nhiệm vụ, công tác đều là để thực hiện đường lối,

nhiệm vụ chính trị, quân sự của Đảng, và đều do chi bộ lãnh đạo quần chúng thực hiện. Do đó, xây dựng chi bộ phải gắn chặt với nhiệm vụ chính trị, quân sự của Đảng và nhiệm vụ cụ thể của đại đội như: chiến đấu, xây dựng.

Nhiệm vụ chính trị, quân sự của Đảng và nhiệm vụ cụ thể của đại đội đề ra những yêu cầu lãnh đạo của chi bộ. Ví dụ: nhiệm vụ cách mạng đòi hỏi phải có một quân đội cách mạng chính quy, hiện đại, và cụ thể ở đại đội là phải trên cơ sở xây dựng chính trị, tư tưởng vững mạnh mà nâng cao không ngừng trình độ kỹ thuật, chiến thuật để có thể chiến đấu thắng lợi trên các chiến trường. Nhiệm vụ đó đòi hỏi chi bộ đại đội không những phải lãnh đạo về mặt chính trị, tư tưởng, mà còn phải lãnh đạo tốt cả về mặt huấn luyện kỹ thuật, chiến thuật và chiến đấu. Vì vậy, việc xây dựng chi bộ về mặt chính trị, tư tưởng, cũng như về mặt tổ chức đều phải nhằm đáp ứng yêu cầu của nhiệm vụ lãnh đạo trên. Nếu tách khỏi nhiệm vụ chính trị, quân sự của Đảng và tính chất, đặc điểm, nhiệm vụ cụ thể của đơn vị thì phương hướng, nội dung xây dựng chi bộ sẽ không được cụ thể, thiết thực và chi bộ sẽ không thể hoàn thành nhiệm vụ lãnh đạo của mình.

Quá trình lãnh đạo đơn vị thực hiện nhiệm vụ cũng là quá trình xây dựng chi bộ về mọi mặt. Qua hoạt động thực tế, chi bộ sẽ rút được nhiều kinh nghiệm về mọi mặt để nâng cao trình độ, năng lực lãnh đạo của mình. Qua công tác thực tế, đảng viên sẽ bộc lộ rõ chỗ mạnh, chỗ yếu, và chi bộ sẽ có căn cứ xác thực để tiến hành giáo dục, rèn luyện đảng viên. Và cũng qua hoạt động thực tế của quần chúng, chi bộ sẽ có điều kiện lựa chọn những người tiên tiến, bồi dưỡng, giáo dục để kết nạp họ vào Đảng và đào tạo để trở thành cán bộ của Đảng...

Trong quân đội, chúng tôi đã nắm vững vấn đề này, nên vừa qua nói chung các chi bộ đại đội đã lãnh đạo huấn luyện quân sự và chiến đấu

có kết quả tốt. Thông qua đó, các chi bộ đại đội đã lớn mạnh hẳn lên về mọi mặt.

2- Phải thường xuyên củng cố và tăng cường mối quan hệ giữa chi bộ, đảng viên và quần chúng trong đại đội

Chi bộ có trách nhiệm lãnh đạo quần chúng thực hiện mọi nhiệm vụ của Đảng, và mục đích lãnh đạo của chi bộ cũng là để phục vụ lợi ích của giai cấp công nhân và quần chúng nhân dân. Quần chúng là những người chịu sự lãnh đạo của Đảng mà trực tiếp là chi bộ. Sự lãnh đạo của chi bộ tốt hay xấu, đúng hay sai, có quan hệ trực tiếp đến đời sống vật chất và tinh thần của họ nên họ rất quan tâm đến sự lãnh đạo của chi bộ và có rất nhiều ý kiến thiết thực đối với sự lãnh đạo của chi bộ. Do đó, chi bộ không những phải hết sức chăm lo đến đời sống vật chất và tinh thần của quần chúng, nhất là việc giáo dục chính trị, tư tưởng, làm cho quần chúng giác ngộ quyền lợi của giai cấp công nhân, tự giác thực hiện nghị quyết của chi bộ, mà còn phải làm cho quần chúng nhận rõ trách nhiệm phải đóng góp nhiều ý kiến phê bình sự lãnh đạo của chi bộ, phê bình đảng viên. Chi bộ, đảng viên thì phải đi sát quần chúng, điều dặt, giúp đỡ quần chúng, học hỏi quần chúng, lắng nghe ý kiến phê bình của quần chúng và tích cực sửa chữa khuyết điểm. Có như vậy chi bộ, đảng viên mới tránh được chủ quan trong công tác lãnh đạo, cũng như trong công tác xây dựng chi bộ; cải tiến được tác phong lãnh đạo và tác phong công tác, nâng cao được trình độ lãnh đạo của chi bộ và quan hệ giữa chi bộ, đảng viên với quần chúng sẽ ngày càng chặt chẽ.

Trong quân đội, chúng tôi rất chú trọng vấn đề này. Từng thời kỳ, chi bộ có tổ chức để quần chúng phê bình sự lãnh đạo của chi bộ và phê bình đảng viên. Việc lãnh đạo thực hiện tốt "ba dân chủ lớn" ở đại đội (chính trị dân chủ, quân sự dân chủ, kinh tế dân chủ) chính là nhằm mục đích đó. Thực tế đã chứng minh là quần chúng đóng góp được rất nhiều ý

kiến cho chi bộ, đảng viên, cán bộ, và quan hệ giữa chi bộ, đảng viên, cán bộ và quần chúng trong đại đội ngày càng chặt chẽ.

3 - Phải thường xuyên và tích cực làm tốt công tác giáo dục, rèn luyện đảng viên

Chi bộ mạnh hay yếu là do chất lượng đảng viên quyết định. Do đó, công tác giáo dục, rèn luyện đảng viên là một công tác quan trọng bậc nhất trong công tác xây dựng chi bộ. Về nội dung giáo dục, rèn luyện đảng viên, phải chú trọng tất cả các mặt: trình độ chính trị, tư tưởng, nhất là giác ngộ giai cấp, trình độ hiểu biết về khoa học kỹ thuật quân sự, nghiệp vụ chuyên môn và năng lực lãnh đạo về mọi mặt. Nhưng phải lấy nâng cao trình độ chính trị, tư tưởng làm gốc.

Để đạt yêu cầu rèn luyện đảng viên "bốn tốt", yêu cầu của công tác giáo dục, rèn luyện đảng viên là phải làm cho mọi người:

- Có tinh thần trách nhiệm chính trị cao, thể hiện trên tất cả các mặt huấn luyện, xây dựng, chiến đấu, công tác và sinh hoạt.

- Nắm được nhiệm vụ, đường lối cách mạng, nhiệm vụ, đường lối quân sự, nguyên tắc, chế độ lãnh đạo và sinh hoạt của Đảng để tự mình chấp hành tốt, lãnh đạo quần chúng thực hiện và kiểm tra việc thực hiện của cấp trên.

- Có bản lĩnh cách mạng cao, tự hào, tự tin, dám làm, không khuất phục trước uy lực, không sợ khó khăn, gian khổ, hi sinh, không bị sa ngã bởi danh vọng, tiền tài... luôn luôn dũng cảm chiến đấu giữ vững vai trò, vị trí của đảng viên trong lực lượng vũ trang của Đảng.

Về phương pháp giáo dục, rèn luyện đảng viên, phải khéo kết hợp giữa học tập tập trung ở những lớp ngắn ngày, những đợt chỉnh huấn chính trị với việc tự nghiên cứu, học tập của mỗi đảng viên; giữa chương trình học tập, sinh hoạt chung với quần chúng trong đại đội và chương trình học tập, sinh hoạt riêng của chi bộ; giữa học với hành và thường xuyên kiểm điểm rút kinh nghiệm, v.v... Phương pháp, hình thức thì có

nhiều, nhưng phải nắm thật vững việc giáo dục, rèn luyện trong thực tế sinh hoạt, công tác, huấn luyện và chiến đấu là phương pháp chủ yếu thường xuyên nhất.

Để thực hiện việc giáo dục, rèn luyện thường xuyên có kết quả, cần chú ý làm tốt mấy việc chính như: nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ, tổ đảng; đẩy mạnh đấu tranh phê bình và tự phê bình, kiểm điểm về mọi mặt, sau từng nhiệm vụ công tác, nhất là sau khi chiến đấu; tăng cường công tác kiểm tra của Đảng ở chi bộ; thực hiện tốt "ba dân chủ lớn" trong đơn vị, bảo đảm quần chúng mạnh dạn phê bình sự lãnh đạo của chi bộ, phê bình đảng bộ, cán bộ.

4 - Phải chú trọng xây dựng nền nếp lãnh đạo và sinh hoạt của chi bộ, thực hiện đúng nguyên tắc, chế độ của Đảng

Trong việc xây dựng nền nếp lãnh đạo và sinh hoạt của chi bộ, cần tập trung giải quyết hai vấn đề chính sau đây:

Một là, nghiêm chỉnh thực hiện nguyên tắc tập thể chi bộ lãnh đạo, thủ trưởng phân công phụ trách. Nguyên tắc này là thể hiện cụ thể sự lãnh đạo tuyệt đối, trực tiếp và toàn diện của Đảng đối với quân đội ở đại đội, là sự vận dụng nguyên tắc tập trung dân chủ và nguyên tắc lãnh đạo tập thể kết hợp với phân công phụ trách của Đảng vào hoàn cảnh của quân đội.

Quan hệ giữa chi bộ và thủ trưởng đơn vị là tập thể chi bộ lãnh đạo, thủ trưởng phục tùng sự lãnh đạo của chi bộ, dù thủ trưởng là đảng viên hay không phải đảng viên; không phải là mối quan hệ phân công phối hợp, cũng không phải là quan hệ phân quyền phụ trách. Đi vào cụ thể, thì chi bộ phải lãnh đạo mọi mặt công tác xây dựng, chiến đấu ở đại đội, tức là căn cứ vào nhiệm vụ của chi bộ, chỉ thị, nghị quyết, mệnh lệnh của cấp uỷ đảng và thủ trưởng cấp trên, tình hình cụ thể của đơn vị, chi bộ phải thảo luận và có nghị quyết về tất cả các mặt công tác ở đại hội, không trừ một mặt công tác nào. Sau khi có nghị quyết của chi bộ rồi, thủ trưởng ở

đại đội dựa theo chức trách của mỗi người mà phân công, tổ chức thực hiện nghị quyết đó, tức là biến nghị quyết của chi bộ thành nhiệm vụ kế hoạch, mệnh lệnh để chỉ huy bộ đội. Chi bộ kiểm tra việc thực hiện của thủ trưởng và thủ trưởng có trách nhiệm báo cáo sau khi thực hiện nhiệm vụ. Trường hợp khẩn trương, nhất là trong chiến đấu, chi bộ, chi uỷ không họp được thì thủ trưởng quân sự, chính trị có thể trao đổi với nhau rồi ra chỉ thị, mệnh lệnh cho đơn vị thi hành nhiệm vụ để khỏi bỏ lỡ thời cơ chiến đấu thắng lợi, sau đó sẽ báo cáo và chịu trách nhiệm trước chi bộ.

Quá trình thực hiện nguyên tắc trên của các chi bộ là qua trình giáo dục, đấu tranh không khoan nhượng với mọi xu hướng coi thường hoặc hạ thấp vai trò lãnh đạo tập thể của chi bộ, đồng thời hết sức giúp đỡ, tạo điều kiện tốt cho thủ trưởng có đầy đủ nghị lực, có quyết tâm cao và phát huy được tinh thần trách nhiệm, tài năng, trí tuệ của thủ trưởng để thực hiện nhiệm vụ trong mọi tình huống.

Hai là, cải tiến, nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ, thực hiện được tính lãnh đạo, giáo dục và chiến đấu trong sinh hoạt Đảng. Thực hiện tính lãnh đạo, giáo dục và chiến đấu trong sinh hoạt Đảng là một vấn đề có tính chất nguyên tắc, là vấn đề cơ bản để thực hiện tốt nhiệm vụ lãnh đạo của Đảng. Về nội dung sinh hoạt chi bộ, phải phân biệt rõ việc học tập, sinh hoạt hành chính của thủ trưởng quân chính để phổ biến công tác với sinh hoạt chính trị của chi bộ. Nội dung sinh hoạt của chi bộ phải đi vào thảo luận và quyết nghị các vấn đề thuộc về công tác Đảng, nhiệm vụ công tác của đơn vị và những vấn đề thuộc về công tác Đảng, nhiệm vụ công tác của đơn vị và những vấn đề thuộc về quan điểm, đường lối, chính sách của Đảng thực hiện trong đơn vị.

Tiến hành hội nghị phải giữ đúng nguyên tắc, chế độ sinh hoạt của Đảng. Trong các hội nghị thường kỳ, chi uỷ phải báo cáo tình hình công tác về mọi mặt để chi bộ kiểm tra và phê chuẩn những việc làm của chi uỷ và căn cứ vào tình hình của đơn vị, nhiệm vụ của cấp trên giao cho, hội

ng nghị chi bộ thảo luận để ra chủ trương công tác lãnh đạo về mọi mặt. Sau từng nhiệm vụ công tác, cần rút kinh nghiệm về công tác lãnh đạo các mặt để nâng cao không ngừng trình độ lãnh đạo của chi bộ. Trong sinh hoạt của chi bộ, phải đề cao tinh thần đoàn kết đấu tranh phê bình và tự phê bình, làm cho sức chiến đấu của chi bộ ngày càng tăng.

5 - Nâng cao không ngừng năng lực lãnh đạo toàn diện của chi bộ, nhưng trước hết cần chú trọng nâng cao năng lực lãnh đạo và giáo dục chính trị, tư tưởng lãnh đạo huấn luyện quân sự và chiến đấu

Chi bộ là cơ quan lãnh đạo cao nhất ở đại đội. Mọi nhiệm vụ công tác trong đại đội đều do chi bộ lãnh đạo. Do đó, yêu cầu chi bộ phải nâng không ngừng năng lực lãnh đạo toàn diện của mình. Chi bộ lãnh đạo toàn diện là lãnh đạo xây dựng Đảng, xây dựng tư tưởng trong đơn vị, xây dựng khoa học kỹ thuật quân sự, và lãnh đạo hoàn thành nhiệm vụ chiến đấu cũng như các mặt công tác chính trị, quân sự, hậu cần ở đại đội. Chi bộ lãnh đạo toàn diện còn thể hiện ở chỗ trong việc lãnh đạo các nhiệm vụ công tác trên, chi bộ bao giờ cũng phải lãnh đạo kể cả về mặt chính trị, tư tưởng cũng như về tổ chức.

Nâng cao không ngừng năng lực lãnh đạo toàn diện của chi bộ, nhưng trước hết cần chú trọng nâng cao năng lực lãnh đạo chính trị, tư tưởng, lãnh đạo huấn luyện quân sự và chiến đấu.

Về lãnh đạo chính trị, tư tưởng: Lãnh đạo chính trị, tư tưởng là công tác hàng đầu của Đảng. Vì chỉ có trên cơ sở lãnh đạo chính trị, tư tưởng tốt và chú trọng lãnh đạo tổ chức thì đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng mới thực hiện được tốt. Muốn lãnh đạo chính trị, tư tưởng được tốt, bản thân chi bộ, đảng viên phải quán triệt đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng, tình hình nhiệm vụ cách mạng, nắm vững tình hình nhiệm vụ và tư tưởng của đơn vị, nắm vững mục đích, yêu cầu, nội dung, phương châm, phương pháp cơ bản của công tác lãnh đạo chính trị, tư tưởng.

Nội dung, yêu cầu cơ bản của công tác lãnh đạo chính trị, tư tưởng là nâng cao giác ngộ giai cấp, củng cố lập trường, quan điểm giai cấp công nhân, rèn luyện đạo đức cộng sản cho đảng viên và quần chúng trong đơn vị; quán triệt đường lối, nhiệm vụ cách mạng, đường lối, nhiệm vụ quân sự của Đảng, tình hình nhiệm vụ chung và cụ thể của đơn vị. Trên cơ sở đó mà xây dựng sự đoàn kết, nhất trí, tin tưởng tuyệt đối vào sự lãnh đạo của Đảng, chấp hành triệt để và bảo vệ mọi đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng, nâng cao tinh thần cảnh giác cách mạng, ý chí chiến đấu, ý thức tổ chức, kỷ luật, tinh thần tích cực chủ động cách mạng của mọi chiến sĩ và cán bộ.

Phương pháp chủ yếu là giáo dục, thuyết phục, phát động tư tưởng quần chúng làm cho mọi người tự giác, tự nguyện chấp hành, đấu tranh khắc phục tất cả những hiện tượng mơ hồ, lệch lạc, sai lầm, nhất là về mặt đường lối, lập trường, quan điểm giai cấp.

Đi vào cụ thể, trong mọi nhiệm vụ công tác ở đơn vị, chi bộ đều phải có chủ trương lãnh đạo chính trị, tư tưởng, đề ra phương hướng giải quyết những quan điểm tư tưởng sai lầm, có dự kiến và theo dõi tình hình diễn biến, để có chủ trương lãnh đạo kịp thời.

Về lãnh đạo huấn luyện quân sự và chiến đấu:

Lãnh đạo huấn luyện quân sự tốt và chiến đấu thắng lợi là một trong những nhiệm vụ cơ bản của chi bộ đại đội. Lãnh đạo chính trị, tư tưởng tốt, đảng viên được mọi người trong đơn vị tích cực, hăng hái tham gia huấn luyện quân sự và dũng cảm chiến đấu, không sợ khó khăn, gian khổ hi sinh cũng chưa đủ bảo đảm cho đơn vị chiến đấu thắng lợi. Chỉ có trên cơ sở chính trị, tư tưởng tốt, làm cho mọi người quán triệt đường lối, quan điểm quân sự của Đảng, vận dụng được vào trong huấn luyện kỹ thuật chiến thuật và thực tế chiến đấu thì đại hội mới có sức chiến đấu cao và chiến đấu thắng lợi. Chi bộ lãnh đạo huấn luyện quân sự và chiến đấu

là phải thật sự bàn bạc, quyết nghị về phương án huấn luyện quân sự và phương án tác chiến của đơn vị.

Muốn lãnh đạo tốt việc huấn luyện quân sự và chiến đấu, chi bộ và cụ thể là từng đảng viên, tùy theo chức trách của mình, phải quán triệt đường lối, quan điểm quân sự của Đảng, nắm vững kỹ thuật, chiến thuật và hết sức gương mẫu trong hành động. Đi vào cụ thể, nội dung cơ bản của lãnh đạo huấn luyện quân sự mà chi bộ cần phải nắm vững là: xây dựng nhiệt tình học tập cao, khắc phục mọi tư tưởng, thái độ học tập không đúng; quán triệt đường lối, quan điểm tư tưởng quân sự của Đảng vào nội dung, phương pháp huấn luyện, khắc phục mọi xu hướng lệch lạc; công tác tổ chức bảo đảm cho huấn luyện tốt như: chăm lo đời sống tinh thần, vật chất của quân chúng, bồi dưỡng cán bộ...

Nội dung cơ bản của lãnh đạo chiến đấu là xây dựng quyết tâm chiến đấu cao, khắc phục mọi hiện tượng tư tưởng dao động, sợ hi sinh, gian khổ; quán triệt đường lối, quan điểm, tư tưởng, nguyên tắc chỉ đạo tác chiến của Đảng vào phương án tác chiến của đơn vị; việc giáo dục và chấp hành cá chính sách và kỷ luật trong chiến đấu; công tác tổ chức bảo đảm cho chiến đấu thắng lợi và chiến đấu liên tục như: chăm lo đời sống tinh thần, vật chất của quân chúng, dự kiến cấp uỷ, cán bộ thay thế.

Trong cuộc vận động xây dựng chi bộ "bốn tốt", kinh nghiệm cho bộ đại đội còn rất nhiều mặt và rất phong phú. ở đây chỉ xin giới thiệu mấy vấn đề chưa thật đầy đủ để chúng ta cùng nghiên cứu rút kinh nghiệm chung.